

VNG Overijssel

21 september 2023

Stand van zaken/actualiteiten
Sociaal Domein op landelijke thema's

1

Onderwerpen/actualiteiten die spelen:

- Prinsjesdag
- Val van het Kabinet en (in het oog springende) controversieel verklaarde onderwerpen
- Hervormingsagenda Jeugd
- IZA-GALA
- Wet versterking regie volkshuisvesting/Wet woonplaatsbeginsel BW
- WMO: indexatie EB en PGB Tarieven informele hulp
- WAMS
- Energie-armoede
- Eenverdienersproblematiek
- CAO Wsw en CAO aan de Slag
- Onderwijshuisvesting
- Uitvoeringstoetsen

2

Prinsjesdag

- Bijzondere ledenbrief volgt
- Beleidsarme begroting
- Bestaanszekerheid thema en extra uitgaven tbv armoedebestrijding
- Gemeentelijke financiën: commissie Rinooij Kan
- Advies van de VNG om geen sluitende begroting te hebben over 2026 en 2027, zodat 'gat' in financiën zichtbaar wordt.

3

Val van het Kabinet

Ledenbrief 1 september:

"In de nabije toekomst zal duidelijkheid moeten ontstaan over de op langere termijn beschikbare structurele middelen van gemeenten. Er kan niet gewacht worden op een coalitieakkoord van een nieuw kabinet."

Taskforce Taken en Middelen Gemeenten,
onder leiding van Alexander Rinnooy Kan, 1 september 2023

Inmiddels op 13 september stappen gezet naar herstel financiële verhoudingen;

<https://vng.nl/nieuws/overheden-nemen-stappen-naar-herstel-financiele-verhoudingen>

- **Wet/regelgeving die controversieel is verklaard:**
 - Wams;
 - Wet woonplaatsbeginsel
- **Wet/regelgeving die nog wordt behandeld**
 - Spreidingswet

4

Naast financiële zorgen, ook herbezinning op de inhoud.
Goede balans tussen inhoud en middelen.

Actualisatie Propositie Sociaal Domein.

Begrotingen van de departementen worden niet allemaal voor de verkiezingen behandeld. Vandaag wordt gestemd over tijdstip behandeling.

5

Hervormingsagenda Jeugd (optioneel)

- Besluitvorming tijdens ALV in Groningen
- Gemeenten hebben in de ALV van 14 juni de VNG opgeroepen om voor de Hervormingsagenda Jeugd een implementatieplan op te stellen, een uitvoeringstoets uit te voeren en een regioscan te ontwikkelen.
- We gaan de komende maanden met de vijfhoek aan de slag met de vervolgstappen. Volgende sheet zijn die gespecificeerd.

6

• Implementatieplan

De VNG ontwikkelt tot en met oktober met inbreng van diverse gemeenten en vertegenwoordigers van de vijfhoek een (landelijk) implementatieplan. Het plan geeft onder andere inzicht in de stappen die gemeenten en regio's moeten zetten bij de uitvoering van de verschillende maatregelen uit de Hervormingsagenda, en de verschillende afhankelijkheden. Ook brengt het plan de relevante wetgevingstrajecten en tijdspaden in kaart.

• Uitvoeringstoets

Na afronding van het implementatieplan doet VNG Realisatie een uitvoeringstoets. Deze toets geeft inzicht in de robuustheid van het plan, de samenhang van maatregelen en de haalbaarheid van het geheel. We verwachten begin 2024 de uitkomst met u te kunnen delen.

• Startfoto

We organiseren kort na de zomer een uitvraag voor een startfoto (hiervoor werd dit de regioscan genoemd). Deze startfoto ondersteunt gemeenten in het verkrijgen van inzicht in de huidige stand van zaken ten aanzien van de doelstellingen en initiatieven van de Hervormingsagenda. Ook kunnen daarmee de ondersteuningsbehoeften in kaart worden gebracht en ontstaat inzicht in de 'best practices'. De uitvraag wordt in oktober aangeboden.

• Robuustheidsscan

Het ministerie van VWS start een traject voor de robuustheidsscan. Deze scan geeft per regio inzicht in de vraag of de regio 'voldoende robuust is' of dat er verbetermaatregelen nodig zijn of dat de bestaande regio-indeling moet worden aangepast. A

7

IZA en GALA (staat ook op agenda)

GALA

- Verdiepingssessies voor gemeenten georganiseerd door VNG, VSG en GGD zijn in IJsselland en Twente geweest eind juni;
- Gemeenten hebben PvA (voor 30/9) gereed: aantal gemeenten gebruik gemaakt van voorschouw.
- Veel vragen over de inhoud van de SPUK, combinaties, financiën, uitvoering, regionale inzet, ketenaanpakken ism met IZA.
- Roadmap sinds 15/9 beschikbaar: <https://vng.nl/sites/default/files/2023-09/roadmap-gezond-leven-2023.pdf>

IZA

- Mandaat geregeld in Twente, IJssel-Vecht en Midden-IJssel;
- SPUK regeling VWS begin juli vastgesteld;
- Regiobeelden en regioplannen: vertaalslag volop bezig
- Betrokkenheid gemeenteraden/besluitvorming

8

Wet versterking regie volkshuisvesting, oa huisvesting aandachtsgroepen:

- Consultatiefase afgesloten op 30 maart 2023;
- Voor zomer naar Raad van State gestuurd, eind november advies van de Raad van State. Niet controversieel, want "nog niet bij TK ingediend".
- Ingangsdatum (vooralsnog!) 1 januari 2024, maar datum gemeenten gereed met implementatie: 1 januari 2026. Woonzorgvisies lokaal EN daarnaast regionaal afstemmen middels volkshuisvestelijk programma.
- Verbinding fysiek en sociaal: niet overal al goed belegd.
- Lessen van koplopersregio's: cijfers/analyses om betrouwbare voorspellingen te doen over urgent woningzoekende is lastig. Traject koplopers verlengd.
- Samenhang WOZO programma, Thuis voor Iedereen en taakstelling vergunninghouders
- Uitvoeringstoetsen nu bezig oa. tav verplichte huisvestingsverordening
- Wet woonplaatsginsel (ihkv Beschermd Wonen) controversieel verklaard.

9

WMO PGB Tarieven informele hulp en Indexatie EB

PGB

- Uitspraak CrB in zomervakantie
- Tarieven gebaseerd op Wml door CRvB onverbindend verklaard, omdat men vindt dat gemeenten uit moeten gaan van hogere CAO lonen als basis;
- VNG beraadt zich: in uitspraak nl geen onderscheid tussen tarief beroepskracht en informele hulp.

Indexatie Eigen Bijdragen Wmo in 2024

- Per 1 januari 2024, hoogte op 18/9: euro 20,60 per maand
- Extra inkomsten voor gemeenten
- Soms wijziging verordening nodig als bedrag van euro 19 expliciet is opgenomen
- Gemeenten hebben vrijheid om bedrag ook lager vast te stellen, dan ook in verordening regelen en CAK expliciet informeren.

10

CAO Wsw en CAO aan de slag

- Op 31 augustus 2023 nog geen overeenstemming/akkoord.
- VNG leden daarover geïnformeerd (ook gelet op lokale moties etc).

11

WAMS

= Wet Aanpak Meervoudige Problematiek Sociaal domein.

- Controversieel verklaard
- Implementatietraject gaat in gematigde vorm door:

12

Onderwijshuisvesting

Brandbrief verstuurd namens VNG, PO en VO raad.

Strekking:

Uw voorganger zette al stappen om de onderwijshuisvestingssector klaar te maken voor een grote impuls, door middel van de voorbereidingen omtrent de programmatische aanpak en het Innovatieprogramma Onderwijshuisvesting. Maar alle oplossingsrichtingen schieten tekort, zolang het Rijk geen extra geld beschikbaar stelt voor de exploitatie en om scholen te vernieuwen, te renoveren en te onderhouden.

OPROEP aan nieuwe Kabinet om meer geld vrij te maken.

13

Energiearmoede

- Wetsbehandeling geweest op 13 september
- Stemming nu voorzien op 21 september (vandaag!)
- Daarna behandeling in EK
- Handreiking voor gemeenten beschikbaar

14

Eenverdienersproblematiek

Het probleem treft vooral huishoudens waarbij de ene partner een UWV-uitkering heeft en de andere een heel laag inkomen. Om het inkomen van deze huishoudens toch op peil te houden, vult de gemeente nu aan tot bijstandsniveau.

6500 huishoudens in Nederland.

Daardoor raken de huishoudens waar het hier om gaat toeslagen kwijt, waardoor ze onder het bestaansminimum komen.

VNG en Divosa:

Kabinet/SZW moet problematiek snel structureel oplossen.

Prinsjesdag: Oplossing: Kamerbrief 19/09

<https://vng.nl/nieuws/structurele-oplossing-voor-alleenverdienende-huishoudens>

15

Uitvoeringstoetsen en Uitvoerbaarheidstoetsen

Voor Sociaal Domein van groot belang dat beleid en programma's van het Rijk ook uitvoerbaar en realistisch zijn.

- Door BZK geëntameerd: vergroting van instrumentarium, niet alleen uitvoeringstoetsen bij wetgeving, maar ook uitvoerbaarheidstoetsen (UDO).

- **Uitvoerbaarheidstoets Decentrale Overheden**

Als een ministerie beleid maakt dat decentrale overheden raakt, helpt de UDO bij het vormgeven van dat proces. Het gaat daarbij om vragen over uitvoerbaarheid: hoe kunnen gemeenten, provincies en/of waterschappen dit beleid goed uitvoeren? Sluit de taak aan op hun bestaande takenpakket en hun deskundigheid? En krijgen ze er genoeg middelen voor van de Rijksoverheid?

Het doel van de UDO is om ervoor te zorgen dat elk ministerie deze stappen tijdig, zorgvuldig en samen met de relevante medeoverheden doorloopt.

Spanning op deelname kleinere gemeenten: werkdruk etc.

16